

המוסד לביטוח לאומי
אגף גמלאות נכות
הלשכה ליעוץ רפואי

שד' ויצמן 13, ירושלים 91909
טל. 6709364-02 פקס. 6521663-02
חוזר 18/08
חוזר נכות/1771
חוזר לשכה ליעוץ רפואי/25

ט"ז שבט, תשס"ח
23 ינואר, 2008
אל: מנהלי הסניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחום גמלאות
סגני מנהלי תחום גמלאות
ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות

הנדון: החלטה על סמך מסמכים, מעקבים וחידושי דיון לילדים נכים
חוזר נכות 1771 יעוץ רפואי 25

תקציר

1. בשל תלונות של הורים לילדים נכים על ריבוי בדיקות **בנוכחות** שמבצע המוסד לביטוח לאומי, לשם קביעת זכאות לגמלת ילד נכה ולאחר בדיקת הנושא אין צורך להזמין לבדיקה ילדים שהליקוי שלהם מפורט בפרק א' ובפרק ב' לחוזר.
2. בפרק א' בחוזר רשימת מחלות בהן ההמלצה היא למתן החלטה על בסיס מסמכים לצמיתות.
 - בפרק ב' בחוזר רשימת מחלות בהם ניתן לקבוע זכאות על בסיס מסמכים עם מעקב לאחר שנה או שנתיים.
 - בפרק ג' בחוזר רשימת טיפולים שיש לקבוע לגביהם נכות יציבה עם מועד למעקב.
 - בפרק ד' בחוזר קביעה זמנית לשנה ממועד הבדיקה הראשונה.
3. טפול פקיד תביעות במעקבים.

כללי

לאחרונה רבו תלונות של הורים לילדים נכים על כך, שהמוסד לביטוח לאומי עורך בדיקות מיותרות בנושא גימלת ילד נכה. הטענות הן שבדיקות מבוצעות לעתים קרובות מדי, ושילדים מוזמנים לבדיקה על אף שניתן לקבל החלטה על סמך מסמכים. כדי לאזן נכון בין המטרות של שירות ידידותי, מהיר, מקצועי ונכון, נקבעו קווים מנחים לקבלת החלטה על סמך מסמכים, לקביעת נכות לצמיתות, לקביעת נכות יציבה עם עריכת מעקבים ולקביעת נכות באופן זמני.

התקנות בדבר תשלום גמלה לילד נכה מאפשרות, כידוע, לבצע מעקבים תוך כדי תשלום הגמלה.

לפיכך בעת קביעת הזכאות לגמלת ילד נכה, על הרופא לקבוע האם ומתי יוזמן הילד הנכה למעקב. זאת - בהתחשב במחלתו של הילד, הטיפולים הניתנים לו בגינה, הפרוגנוזה והשפעת הגיל על המחלה ועל הטיפול בה. בעת קבלת החלטה - על הרופא לשקול את המצב הרפואי של הילד: אם המצב יציב אין מקום לקבוע מעקב. אם צפויה הטבה, יש לקבוע מעקב. לגבי החמרה צפויה לא יקבע מעקב כדי להימנע מהזמנות סרק. ההורים הם אלה היוודעים כאשר חלה החמרה לכן יודגש במכתב האישור שאם חלה החמרה ההורים מתבקשים לפנות בשנית.

החליט הרופא שיש צורך במעקב, עליו לקבוע אם במועד המעקב יוזמנו מסמכים עדכניים בלבד או שיש לזמן את הילד לבדיקה.

להלכה:

- "מועד לאמזקה" יו לרשוט במצרכת ממוכנת. רישוט מוצד לאמזקה אינו לרשט להפסקת תשלום הלימלה. הלימלה ממשיכה להשתלט בלותו שיצור צד דיווח למצרכת על קבלת החלטה על המשק לכלות או על הפסקת תשלום (דחיה).
- "קביעה למנית" מצדירה לכלות לתקופה מוצלפת, מוצדרת מראש ומוצד הקבוע מופסק בלופן אוטומטי תשלום הלימלה.

בעת קביעת הזכאות לתשלום גמלת ילד נכה הרופא יקבע אחד מאלה:

- קביעה לצמיתות (ממועד תחילת הליקוי המחלה ועד שהילד מגיע לגיל 18 ו 90 יום).
- קביעה יציבה עם מועד למעקב.
- קביעה זמנית (קביעה לזמן מוגבל).

א. ליקויים ופגימות המאפשרים קבלת החלטה על סמך מסמכים לצמיתות

במקרים הבאים ניתן לקבל החלטה על סמך מסמכים ולקבוע נכות לצמיתות ואין לזמן את הילד לבדיקה בסניף. סבור הרופא לאחר בדיקת המסמכים, שיש לזמן את הילד לבדיקה בסניף עליו לנמק במפורט את דרישתו.

- (1) ילד שזקוק להנשמה מלאכותית לצמיתות בכל שעות היממה.
- (2) ילד עם קוודריפלגיה מוחלטת.
- (3) ילדים הסובלים מפגם בחוט השדרה (דוגמת MMC) הזקוקים לצנתור כיס השתן פעמיים ביום לפחות.
- (4) **ליקויי ראייה** – יש לאשר נכות לצמיתות אם הוגשו מסמכים רפואיים ובדיקות מקוריות מהם עולה כי מדובר בליקויי ראייה דו צדדי העונה על הגדרת התקנה (לא מספיק להגיש תעודת עיוור, שכן לתעודת עיוור זכאים גם מי שליקויי הראייה שלהם אינו עונה על הגדרת התקנות בדבר ליקויי ראייה המזכה בגמלה);
- (5) ילד עם ירידה בשמיעה העונה להגדרות התקנות המזכה בגימלה - על פי בדיקת BERA / סף או BERA.
- (6) מחלה או תסמונת נדירה המלווה בעומס טיפולי רב, כאשר לא צפויים שינויים לטובה לעניין העומס הקיים, ממועד ההחלטה ועד גיל 18 ו 90 יום.

(7) ילד הזקוק אחת לחודש לפחות לעירוי של אחד מאלה: מוצרי דם, תחליפי דם, תכשירים נוגדי זיהום. – (דרוש מסמך רפואי מקורי מביה"ח המטפל בילד) כאשר יש אבחנה ברורה של מחלה הדורשת טיפול באופן קבוע לאורך שנים, כגון המופיליה שבה יש חסר מלא של פקטור 8.

ב. ליקויים ופגיונות המאפשרים קבלת החלטה על סמך מסמכים עם מועד למעקב או באופן זמני

(1) ילד הסובל ממחלה ממארת –

לילדים הסובלים מהמחלות הבאות תאושר זכאות לילד נכה עד תום שנתיים מיום האבחנה:

- - לאוקמיה למפטית חריפה.
- - גידול על שם EWING.
- - רבדומיאוסרקומה.
- - לימפומה על שם בורקיט.
- - לימפומה מטיפוס T.

לילדים הסובלים מהמחלות הבאות תאושר זכאות לשנה:

- - גידול על שם WILMS.
- - לאוקמיה מיאלואידית.
- - סרקומה אוסטאוגנית.
- - נאורובלסטומה.
- - גידולי מוח.
- - מחלת הודג'קין.

לגבי מחלות ממאירות אחרות ניתן לאשר גמלה ממועד תחילת הטיפול ולמשך תקופה של שנה לפחות בתנאי שהילד נמצא בטפול אקטיבי (כירורגי, עירוויים של תכשירים ציטוטוקסיים, קרינה מייננת). בעת קביעת התקופה יש לקחת בחשבון שילד עם מחלה ממאירה זכאי לגמלה גם בחצי השנה שלאחר טיפול כאמור.

הלשכה לייעוץ רפואי הכינה לאחרונה טופס אונקולוגי מקיף ביותר. הטופס מאפשר לרופא המוסד לקבל מידע מדויק ועדכני על מחלתו של הילד על כל היבטיה. **הטופס נמצא בפורטל במסמכי האגף.**

לתשומת לב: הטופס הודפס בשיתוף פעולה עם האגודה למלחמה בסרטן ועם לוגו של האגודה. זאת כדי לקבל שיתוף פעולה טוב יותר של המכונים האונקולוגיים בבתי החולים. פקידי התביעות והרופאים מתבקשים לדרוש ככל שניתן אישורים רפואיים על גבי טופס זה. למרות האמור אין לעכב טיפול בתביעה אם הוגשו אישורים רפואיים שלא על הטופס האמור.

(2) **ילד שעבר השתלה** – לילד המקבל טיפול אימונוסופרסיבי קבוע ויומיומי, לאחר השתלת איבר או מח עצמות - יש לאשר גימלה, ממועד ההשתלה ולמשך שנה.

(3) ילד המטופל בדיאליזה – יש לקבוע זכאות לגימלה בעד כל התקופה בה הילד מטופל בדיאליזה וממתין להשתלת כליה. ההחלטה לתקופה של שנתיים לפחות.

(4) ילד הזקוק להזנה תוך ורידית (TPN) – יש לקבוע הנכות על סמך מסמכים בלבד לתקופה של שנה לפחות.

ג. קביעה יציבה עם מועד למעקב

מצבים ומחלות בהם מומלץ לקבוע זכאות לצמיתות ולהזמין מסמכים רפואיים עדכניים בחלוף שנה מיום האבחון הראשון:

1. ילד עם פסיכוזה שטרם נקבעה סיבתה ועדיין אין אבחנה של מחלת נפש (במקרה של פסיכוזה מומלץ לזמן את הילד לבדיקה של הרופא בסניף).
2. ילד שקיימת אצלו טרכיאוסטומיה.
3. ילד הזקוק אחת לחודש לפחות לעירוי של אחד מאלה: מוצרי דם, תחליפי דם, תכשירים נוגדי זיהום. – (דרוש מסמך רפואי מקורי מביה"ח המטפל בילד) כאשר אין אבחנה ברורה של מחלה הדורשת טיפול באופן קבוע לאורך שנים.
4. ילד המקבל טיפול אימונוסופרסיבי יומיומי למשך חצי שנה לפחות. (ילד החולה במחלה אוטואימונית כגון לופוס, מחלת קרוהן, ואשר צבר 3/7 פריטים כנדרש בתקנות). **לאחר החלטה בתום זמניות ישקול הרופא את האפשרות לקבוע נכות לצמיתות.**
5. ילד עם מחלה משנית קשה וקבועה לאחר טפול בגידולים ממאירים, המעקב עם הזמנת מסמכים יקבע לאחר 24 חודשים ממועד בו נבדק הילד.
6. מחלה או תסמונת נדירה שבה צפויים שינויים לטובה ולהערכת רופא יש מקום לבדוק את העומס הטיפולי.

לאחר המעקב הראשון יקבע מעקב נוסף לפי שיקול דעתו של הרופא בהתחשב באפשרות הממשית שיחולו שינויים במצבו של הילד שישנו את הזכאות לגימלה.

אין לדחות תביעה ללא בדיקה בנוכחות

ד. קביעה זמנית לשנה ממועד הבדיקה הראשונה.

להלן רשימת הטפולים שיש לקבוע לילד המקבל אותם זכאות לשנה ממועד הבדיקה:

- (1) ילד הזקוק לזונדה טיפתית או להזנה תוך ורידית.
- (2) ילד שכל האכלה נמשכת שעה אחת לפחות, והכל בשל ליקוי גופני חמור.
- (3) ילד המקבל טיפול אימונוסופרסיבי לאחר שחלפו 12 חודשים ממועד ההשתלה.
- (4) ילד המקבל טיפול בתכשירים נוגדי פרכוסים או במשתנים.
- (5) טרכאוסטומיה - לצורכי תיקון פגם מולד.
- (6) ילד המקבל חמצן ברוב שעות היממה.
- (7) ילד המבצע בדיקות דם מחוץ לבית פעם בשבוע במשך חצי שנה לפחות.
- (8) **ליקויי שמיעה**. – ירידה בשמיעה (ללא בדיקת BERA) – יש להזמין מסמכים לאחר שנה ממועד ההחלטה - על מנת לבדוק שמדובר בליקוי צמית, ושלא מדובר בירידה בשמיעה עקב בעיה זמנית חריפה ו/או גודש בדרכי נשימה עליונות.

חשוב להדגיש שבגיל הילדות חלק ניכר מליקויי השמיעה נובעים מדלקות חוזרות או ממצב של SOM (מצבים זמניים והפיכים שניתן לטפל בהם תרופתית וכירורגית. לאחר טיפולים אלה, בד"כ השמיעה משתפרת באופן משמעותי).

מיעוט המקרים הינם תוצאה מפגיעה סנסוריאוראלית (מצב בלתי הפיך). חשוב עוד להדגיש שבתקנות אין התייחסות לאטיולוגיה או למהות הליקוי ושהתקנות גם אינן מבדילות בין הקבוצות שצוינו לעיל.

(9) סוכרת נעורים התלויה באינסולין (Type I). - לפי ההנחיות שפורסמו ב - 18.2.07 ילדים שאובחנו כלוקים בסוכרת נעורים יקבלו גמלת ילד נכה בגין השגחה מתמדת צמודה ופעילה ממועד תחילת המחלה ועד תום השנה הראשונה לפרוץ המחלה.

ילד בגיל הצעיר, שאובחן מגיל 91 יום ועד שהילד מגיע לגיל 6 שנים - יקבל גמלה בעילת השגחה מתמדת, צמודה ופעילה עד להגיעו לגיל 6 שנים אם סוכרת הינה המחלה היחידה של הילד.
אם קיימים ליקויים נוספים, יתכן שהילד זכאי לגימלה בגמלה ברמה גבוהה יותר מ - 50%, לפיכך יש לשלם גימלה בשיעור 50% ולהזמין את הילד לבדיקת תלות בעזרת הזולת בסניף (המכתב הרצי"ב).

בתום זמניות ישקול הרופא לגופו של עניין אם מדובר בליקוי צמית, או בליקוי הדורש הזמנת מסמכים או שיש להחליט בשנית על זכאות לתקופה זמנית.

ה. טפול פקיד תביעות במעקבים

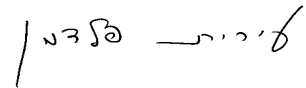
(א) שלושה חודשים לפני מועד המעקב, שנקבע על ידי רופא באבחון האחרון, יעביר פקיד התביעות את התיק הילד לרופא המנתב. הרופא יציין אלו מסמכים עדכניים יש לדרוש והאם יש מקום לזמן את הילד. קבע הרופא שהילד עדיין במצב המזכה בגמלה - יימשך התשלום, לפי החלטתו של הרופא.

(ב) על פקיד תביעות לפתוח את התיק למעקב פעם בחמש שנים כדי לבדוק האם הילד מתחנך בבית או שהוכנס למוסד עם פנימייה או למשפחה אומנת.

ב ב ר כ ה,

ד"ר מריו סקולסקי
מנהל הלשכה ליעוץ רפואי

עירית פלדמן
מנהלת אגף גמלאות נכות

המוסד לביטוח לאומי
המשרד הראשי
אגף גמלאות נכות
שד' ויצמן 13
ירושלים 91909

טלפון 6709364-02
פקס 6521663-02

בס"ד, תאריך: _____

לכבוד: _____

הנדון: אישור גימלת ילד נכה

הריני להודיעך כי אושרה תביעתך לגמלת ילד נכה עבור הילד _____ .
נקבעה זכאות בשיעור חלקי _____ .

ההחלטה על הזכאות נעשתה על סמך מסמכים בלבד ומבלי שנערכה לילד בדיקה רפואית במוסד לביטוח לאומי.

שיעור הגמלה שאושר אינו השיעור המרבי האפשרי אם לילד יש בעיות תפקוד נוספות.

אם לדעתך בגלל ליקויים רפואיים הילד/ה תלוי/ה לחלוטין בזולת בבצוע פעולות יום ביום באופן החורג במידה ניכרת מתלותם של בני גילו בזולת (פעולות יום יום: לבישה, אכילה, הגיינה אישית ורחצה, ניידות עצמאית בתוך הבית והקשור בהן), הוא עשוי להיות זכאי לגימלה גבוהה יותר.

לפיכך – אם תוך שבועיים מיום קבלת הודעה זו תודיע לי כי ברצונך שבנך/בתך ייבדק/תבדק לעניין התלות בעזרת הזולת, נזמינו/ה לבדיקה כאמור, אחרת נראה ההחלטה שלעיל כסופית.

בכבוד רב,

_____ פקיד תביעות